

Forbud mod anvendelse og besiddelse af 880 ”gamle” bekæmpelsesmidler

EU's pesticidforordning, som trådte i kraft den 14. juni 2011, betyder, at det har været forbudt at anvende en lang række bekæmpelsesmidler siden forordningens ikrafttrædelse. En ny bekendtgørelse forbyder besiddelse af 880 midler pr. 2. september 2012.

Promilleafliftsfonden for landbrug

Det er derfor meget vigtigt at gennemgå og rydde op i kemikalierummet samt bortskaffe forbudte midler inden 2. september 2012.



Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Reglerne og deres baggrund

På Retsinformation er Bekendtgørelse nr. 188 af 22/02/2012 med titlen "[Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler](#)" blevet offentliggjort.

Den ny bekendtgørelse præciserer en række forhold vedr. EU-godkendelsen af bekæmpelsesmidler. Den afgørende del er bekendtgørelsens bilag 6 med titlen "Liste over tidligere godkendte plantebeskyttelsesmidler, for hvilke der før den 14. juni 2011 ikke har været meddelt en sidste lovlig besiddelsesfrist til bekendtgørelsen". Listen nævner 880 bekæmpelsesmidler, for hvilke der er forbud mod besiddelse pr. 2. september 2012. Den fulde [liste](#) kan ses i Excel-format her. Der er primært tale om midler, der ikke er solgt de sidste 5-10 år, men dog også flere, der har været solgt frem til 2009.

Forbuddene er begrundet i EU's pesticidforordning (Forordning nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler), der trådte i kraft 14. juni 2011 i alle medlemslande. Forordningen harmoniserer blandt andet reglerne for, hvor længe man i EU må besidde og anvende bekæmpelsesmidler, som er afmeldt eller hvor godkendelsen af andre årsager er udløbet. Fra 14. juni 2011 vil der efter udløb af godkendelse blive givet **6 måneder**, hvor produktet må sælges, efterfulgt af **12 måneder**, hvor produktet lovligt må anvendes og besiddes. Det vil sige, at der fremover bliver anvendelses- og besiddelsesforbud **18 måneder** efter udløb af en godkendelse, se teksten fra forordningen i boksen.

Artikel 46**Afviklingsperiode**

En medlemsstat, der tilbagekalder eller ændrer en godkendelse, eller som undlader at forny den, kan bevilge en frist — eller afviklingsperiode — til at bortskaffe, oplagre, markedsføre og anvende eksisterende lagre. Såfremt grundene til beslutningen om at tilbagekalde, ændre eller ikke forny godkendelsen ikke vedrører beskyttelsen af menneskers eller dyrs sundhed eller miljøet, skal afviklingsperioden være begrænset og må ikke overstige seks måneder for så vidt angår salg og distribution og yderligere ét år for så vidt angår bortskaffelse, oplagring og anvendelse af eksisterende lagre af de pågældende plantebeskyttelsesmidler.

Den hidtidige danske regel, at afmeldte produkter måtte anvendes, så længe der var lagre, er altså ikke gældende længere. Endvidere gælder, at der fremover **ikke** længere gives en periode på 3 måneder fra anvendelsesforbud er trådt i kraft, til midlerne skal være bortskaffet.

Alle disse forbud vil i hurtigst muligt blive skrevet ind i [Middeldatabasen](#), for så vidt midlerne findes der. Bemærk dog, at nogle af forbuddene gælder "gamle versioner" af midler, der er godkendt i dag. For eksempel nævnes produktet Amistar med reg.nr. 51-63 (fra Zeneca), men dette er identisk med Amistar, som er godkendt i dag har reg.nr. 1-172. Det bliver altså forbudt at besidde 10-12 år gammelt Amistar fra Zeneca, men vil fortsat være tilladt at anvende og besidde Amistar fra Syngenta.

Da de to nævnte udgaver af Amistar fremstår i Middeldatabasen som samme produkt, kan vi ikke fange disse forbud i Middeldatabasen, men avlerne må selv undersøge, om de har gamle versioner af sådanne midler stående. Der er mange tilsvarende eksempler.

Tilsvarende optræder to parallelprodukter med navnet "Revus" og registreringsnumrene 570-54 og 650-1 på listen. Disse er omfattet af forbuddene, mens det identiske Revus fra Syngenta med registreringsnummer 1-195 gerne må opbevares og bruges.

I det følgende diskuteres de praktiske konsekvenser af denne nye regel.

Risiko for anvendelse af et forbudt middel i god tro?

Som følge af pesticidforordningens bestemmelser, har der været anvendelsesforbud mod de nævnte midler fra 14. juni 2011. Dette har myndighederne ikke tidligere meldt ud. Der er således risiko for, at der er sket anvendelse af midler, der har været ulovlige fra 14. juni 2011 til dags dato, uden at diverse systemer som Middeldatabasen og DLBR Mark har gjort brugerne opmærksomme herpå. For eksempel er der risiko for, at visse avlere har anvendt restlagre af Kerb 500 SC, afmeldt 18. december 2008 og dermed forbudt pr. 14. juni 2011, i vinterraps i efteråret 2011, uden at have været vidende om forbuddet.

Videncentret arbejder på at skaffe overblik over, hvor mange af de nævnte produkter, der er registreret anvendt i DLBR Mark i denne periode, og vil meddele nærmere om dette. Der vil af samme årsag kunne være enkelte tilfælde, hvor et forbudt middel er anvendt og indberettet til NaturErhvervstyrelsen, uden at det har givet anledning til markering i den såkaldte Pesticidkontrol i DLBR Mark Online. Der arbejdes på at indføre en særlig meddelelse om dette i DLBR Mark Online.

Ryd op i kemikalierummet hvert år

Det er altid en god idé at holde orden i kemikalierummet. De nye regler giver anledning til årligt at gå alt igennem og tage stilling til, om produkterne stadig er lovlige. Forbudte midler skal bortskaffes.

Ved gennemgang af "gamle" midler skal man lægge mærke til registreringsnummeret, som fremgår af listen over midler, og som kan findes på forsiden af etiketten, se eksempel for Kerb 500 SC i figur 1. I Middeldatabasen kan registreringsnummeret findes under overskriften "Godkendelse".



Ved fremtidige afmeldelser af produkter vil der automatisk blive indtastet en forbudsdato i Middeldatabasen, så listen over forbudte midler kan bruges ved gennemgang af kemikalierummet.

Disponér med omtanke

Hvis man som avler får ”gode tilbud” på bekæmpelsesmidler, er det fremover en god idé at tjekke, hvor længe godkendelsen af midlet løber. Denne dato kan ses i Middeldatabasen under ”Godkendelse”. Hvis en godkendelse er tæt på udløb, kan det vise sig at være uklogt at disponere større mængder af et sådant produkt.

Selv for midtier, der har lang tid til udløb, kan det dog ske, at firmaet afmelder disse. Dette gælder eksempelvis Matrigrøn fra Dow (reg.nr. 64-4), som er afmeldt pr. 31. maj 2011, og som derfor ikke må sælges efter 1. december 2011 og ikke opbevares eller anvendes efter den 1. december 2012.

Selv for midler, der har lang tid til udløb, kan det dog ske, at firmaet afmelder disse. Dette gælder eksempelvis Matrigon fra Dow (reg.nr. 64-4). Matrigon blev afmeldt pr. 31. maj 2011, og man ville derfor forvente, at det ikke måtte sælges efter 1. december 2011 og ikke opbevares eller anvendes efter den 1. december 2012.

Imidlertid viser det sig, at Matrigon optræder på listen med de 880 midler. Dette skyldes iflg. Miljøstyrelsen, at det blev afmeldt, før forordningen trådte i kraft. Derfor er der faktisk anvendelsesforbud for Matrigon fra 14. juni 2011, dvs. brugerne har haft 14 dage til at bruge restlagre op!

Videncenteret vil på den baggrund anmode Miljøstyrelsen om at forlænge godkendelsen af Matrigon og andre aktuelle midler, således at det bliver muligt at få mindst en vækstsæson til at bruge lagrene op. Vi håber på en afgørelse på dette, inden det bliver aktuelt at bruge Matrigon i vinterraps.

Brug altid de ældste midler først

Som yderligere konsekvens kan det være fornuftigt som avler at "købsdatamærke" plantebeskyttelsesmidler, så man kan sikre sig, at de ældste produkter altid bliver anvendt først. Er man bekendt med forbud, der er på vej, kan det også være en god ide at markere dette på emballagen, så man så vidt muligt får brug op, inden anvendelsesforbuddet træder i kraft.

Bemærkninger fra Videncentret

Det er Videncentrets opfattelse, at denne nye regel giver avlerne en alt for kort periode til at afvikle lagre af produkter, som er købt i god tro. Dette har vi gjort Miljøstyrelsen opmærksom på, da bekendtgørelsen var i høring. Det forekommer heller ikke rimeligt at meddele anvendelsesforbud "med tilbagevirkende kraft". Der er ingen eller kun meget få avlere, som har været opmærksom på denne nye regel fra 14. juni 2011 og til dags dato. Da der er tale om en EU-forordning med umiddelbar retsgyldighed i alle medlemslande, vurderer vi imidlertid, at der ikke nogen mulighed for at få ændret bestemmelsen.

Pr. dags dato har Miljøstyrelsen endnu ikke ændret sine oplysninger om frist til bortskaffelse mv. på sin hjemmeside. Videntcentret vil via Landbrug & Fødevarer tage kontakt til myndighederne for at anmode om, at man ikke er nidkære i kontrollen af sprøjtejournaler, hvor de omtalte produkter måtte optræde efter 14. juni 2011 som følge af anvendelse i god tro.

